

Förslag om husbygge i Helgalunden och Tjurbergsparken

Nu kan Du yttra dig!

Stockholm stad vill tillåta att ett 7-våningshus byggs i Helgalunden på Södermalm. Förslaget är ute på samråd och allmänheten kan nu lämna synpunkter fram till 26 oktober.

Figur 1 Planområdet

Området där huset är planerat inringas av tre blåmärkta 1920-talsbyggnader som alla är av Riksintresse; Allhelgonakyrkan, Storgårdskvarteret Metern och Realskolan som nu är Internationella Engelska Gymnasiet.

Området är idag orörd parkmark med träd, buskar och berghällar. Från skolans mur sluttar backen mot väster, vilket ger eftermiddagssol under alla årstider.

Byggplanen

Det föreslagna huset planeras rymma 65 lägenheter och bli 5-7 våningar högt. I bottenvåningen föreslås en restaurang med glasparti och entré mot Helgagatan och uteservering mot Tjurbergsparken. Tillsammans med tillhörande bebyggelse i form av trappor med mera, kommer byggnaden ta upp hela det grönområde som idag binder ihop Helgalunden med Tjurbergsparken.

Figur 2 Vy från Tjurbergsparken

Gymnasieskolans skolgård ligger idag på en plåtå med en mur mot Tjurbergsparken. Berget under skolgården föreslås sprängas bort för en konstruktion där ytorna närmast parken blir 1260 kvm lokaler för centrumändamål. I byggaktörens förslag föreslås en förskola med fyra avdelningar i den västra delen. För den östra delen föreslås ett gym. Till detta krävs att marknivån (som idag varierar i parken) ändras så att fasaden mot parken kan bli minst 3 meter hög. De bakre lokalytorna föreslås att bli ett garage för 80 bilar.

Skolgården, som idag delvis används som parkering, blir till gård för den föreslagna förskolan. Tjurbergsparken ska tillgängliggöras för gymnasieskolans och förskolans elever med en bred trappa ner i parken.

Huset planeras ligga längs Helgagatan med en trottoar framför huset. Dagens berg har sprängts bort och flera stora träd, bland annat en eller två stora almar, har ersatts av ett hus som är helt utan förgård. Visionsbilden nedan är en sommarbild tagen mitt på dagen, så det framgår inte hur det nya huset kommer skugga 1920-talsbyggnaden på andra sidan gatan.

Figur 3 Helgagatan efter att huset byggts

Entrén till det nya huset kommer att ligga mittemot kvarteret Meterns portal. Eftersom Helgagatan är smal och enkelriktad kommer det att bli trångt när boende i de båda husen samt varutransporter till förskola och restaurang ska röra sig samtidigt, trots planerad lastzon framför portalen. Detta enligt projektets egen barnkonsekvensanalys.

Portiker mot Helgagatan, före

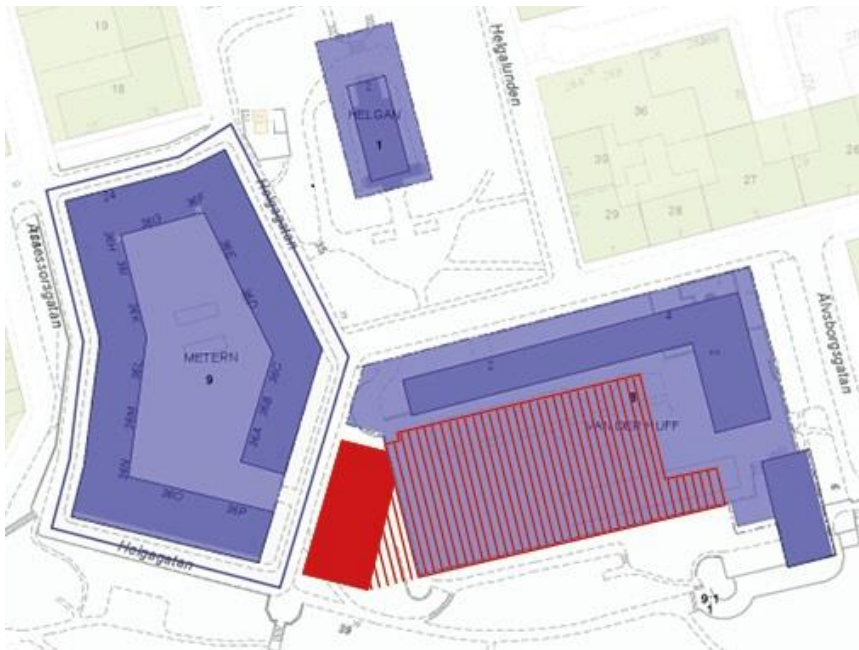
Portiker mot Helgagatan, efter

Figur 4 Vy inifrån storgårdskvarteret Metern, före och efter byggnation

Området idag

Grönområdet där Staden vill bygga 7-våningshuset består idag av orörd mark, buskar och stora träd. Det finns även naturliga berghällar i dagern, vilket är mycket ovanligt i Stockholms bebyggda kvarter. Nästan alla berghällar nära bebyggelse är redan bortsprängda.

Helgalunden är ett unikt stadsquarter från 1920-talet. Tre av Helgalundens byggnader har av Stadsmuseet tillmätts den högsta kulturhistoriska klassificeringen, blåklassning, vilket innebär att de bedöms ha synnerligen höga kulturhistoriska värden.

Figur 5 Föreslagen nybyggnation inritad i Stadsmuseets klassificeringskarta

Argument mot byggplanerna

Planen är att klämma in huset mellan två blåklassade byggnader; storgårdskvarteret Metern som byggdes 1926 och skolan som byggdes 1929-1931. Huset kommer också att ligga nära Allhelgonakyrkan som invigdes 1918. Att på denna plats klämma in ett nytt hus, så tätt intill blåklassade byggnader, skulle förvanska hela den unika kulturhistoriska stadsmiljön.

Byggherren och arkitekten säger sig ha gjort en respektfull arkitektonisk formgivning för att harmonisera med de blåmärkta husen. Detta är ett subjektivt utlåtande. Vi anser att förslaget brister i respekt för stadsplanedirektör P.O Hallmans genomtänkta stadsplan från början av 1900-talet. I Hallmans stadsplan var det viktigt att byggnader skulle anpassa sig till naturen, istället för att spränga sönder naturen med dynamit innan man började bygga. Ljus och grönska var viktigt för att skapa en positiv upplevelse för människorna som rör sig i området.

Det föreslagna huset med upp till 7-våningar kommer att synas uppe på höjden redan från entrén till Tjurbergsparken i sydöst och nerifrån trapporna från Ringvägen och Havregatan. Enligt ritningarna är det nya huset högre än storgårdskvarteret Metern och även högre än kyrkans taknock, trots att kyrkan står på bergets högsta punkt. Husets bredd planeras att bli 17 meter, inklusive balkonger, vilket är bredare än befintliga hus i Helgalunden. Avståndet till kvarteret Metern blir bara 14,5 meter, vilket kommer att göra passagen trång för större bilar som kommer att behöva backa många meter för att komma till lastzonen framför Meterns portal.

Huset avviker till sin utformning på flera sätt, till exempel är taket platt och fasaden består till stor del av glaspartier. Balkongräcken är av glas och det planeras stora skyltfönster på bottenvåningens restauranglokal. Fasaderna är inte heller rappad, utan av en modern form av tegel, vilken inte harmoniserar mot övriga byggnader. Men framför allt förstör huset genom att det placeras på en plats där det är alldeles för lite utrymme. Istället för att öppna upp till parken, som det beskrivs, ställer sig huset som en propp i den ekologiska spridningskorridoren.

Värden som går förlorade vid en exploatering av Helgalunden och Tjurbergsparken

Kulturhistoriska värden

- **Välbevarad och sammanhållen 20-tals kulturmiljö** där låga byggnader, förgårdsmark med träd mot gatan, naturliga bergknallar och buskar tillsammans bygger den unika karaktären, skapad av P.O Hallman.
- **Helgalunden och kvarteret Metern utgör en värdekärna för riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården.** Stockholms stad behöver förvalta dessa unika och känsliga stadsmiljöer för stadens invånare idag och för framtida generationer.
- **Föreslagen byggnation ligger mycket nära befintliga blåmärkta fastigheter.** Grönska mellan byggnader och utmed byggnader i Helgalunden är ett tydligt kulturhistoriskt karaktärsdrag.
- **Omsorgsfullt gestaltad naturpark.** Slingrande gångvägar och trappor som är väl anpassade och integrerade i topografin gör att parkens delar går att nå och använda trots en brant terräng. Murar, terrasser och en damm i natursten håller en mycket hög kvalitet och är välbevarade.
- **Kvarteret Metern är ett viktigt inslag i stadsbilden.** Huset ligger högt och kan ses från långt håll. Det föreslagna huset skulle dölja kvarteret Metern från dess vackraste sida, med ljusinsläpp och portal. Öppningen kommer inte heller att kunna släppa in solljus, som det var tänkt. Den stora almen, liksom många andra träd, kommer att behöva fällas om det nya huset ska byggas

Figur 6 Storgårdskvarteret Meterns portal kommer gömmas bakom det nybyggda huset

Sociala värden

- **Grönt promenadstråk bryts.** Det grönområde som Staden vill exploatera ingår i ett grönt pärlband av parker på Södermalm som binds samman av Rosenlundsparken – Helgalunden – Tjurbergsparken – Eriksdalslunden – Årstaviken – Reimersholme – Långholmen.
- **Parkyta på privat mark kan aldrig ersätta offentlig parkmark.** Förslaget att kompensera förlorade grönytor genom att göra skolgården grön är inget alternativ. Skolgården är inte till för allmänheten och en ny park är mycket svår och dyr att etablera om skolgården underbyggs av garage och lokaler. Är det då ens möjligt för stora träd att växa där?
- **Ljust och luftigt** grönområde med sol året om under större delen av dagen försvinner. Eftermiddagssol och kvällssol är en allt mer ovanlig kvalitet i Stockholm - ju mer staden förtätas och ju högre hus som byggs desto skuggigare blir utemiljöerna.
- **Parker för alla.** Tjurbergsparken erbjuder idag sittplatser i en ostörd och rofylld miljö, något som inte är vanligt i Stockholms innerstad. Stor del av parken försvinner med förslaget och stor del av kvarvarande park kommer att upplevas som förgård till verksamheterna som planeras.

- **Den rekreation och vila från konsumtion som parken idag erbjuder förstörs delvis** då en del av parken försvinner och andra delar blir till förgård till verksamhet som restaurang och gym.
- **Helgagatan blir otrygg för små barn då trafiken ökar.** Lastbilar (för varutransport och sophantering) som ska serva verksamheterna i de nya lokalerna ska röra sig i kvarteret och på Helgagatan som är smal och enkelriktad. Större lastbilar måste backa för att nå entrén till det nya huset. Leveransen kommer att ske mitt emot storgårdskvarteret Meterns entré, där ca 200 barn rör sig till och från sina hem varje dag. Med en förskola blir det ännu fler barn.

Ekologiska värden

- **Naturpark med stora uppväxta parkträd** med stor artvariation finns i parken. De stora träden bidrar till att minska luftföroreningar och partikelhalter från Ringvägen/ Skanstull och bidrar till ett gynnsamt lokalklimat för både parken och närliggande stadsmiljöer.
- **Stora träd klimatkompenserar**; de sänker tillsammans med gröna ytor temperaturen i stad vid värmeböljor. Stora träd har även en förmåga att ta hand om stora mängder vatten vid skyfall. Träd som dessa befintliga kan inte ersättas med nya.
- **Mycket rikt fågelliv finns i den del av parken som staden vill exploatera.** Det är fullt med småfåglar i nyponrosbuskar samt i de stora löv- och barrträden. Även rovfåglar besöker grönområdet.
- **Det nya huset förstör naturligt berg.** Något som idag blir allt mer ovanligt i Stockholm. De få berghällar som finns bör bevaras, då de är välgörande för barn att gå på och fin livsmiljö för vilda djur och växter.
- **Det nya huset täpper till grön korridor.** Om huset placeras enligt förslaget kommer djurens förflyttning genom södra Södermalms gröna stråk att försvåras. Små grönområden gör stor nytta, om de sitter ihop. Idag rör sig bland annat harar, igelkottar, ekorrar, fladdermöss och grävlingar i området.

Läs mer på

<https://bevaratjurbergsparken.se>

<https://www.facebook.com/groups/bevaratjurbergsparken/>

<https://vaxer.stockholm/projekt/bostader-vid-tjurbergsparken>

Lämna dina synpunkter till Stadsbyggnadskontoret, innan 26 oktober:

1) maila till: stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

eller

2) Skicka brev till:

Stockholms stadsbyggnadskontor
 Registraturen Box 8314
 104 20 Stockholm

Ange "Bostäder i Tjurbergsparken", diarienummer 2017-06896, samt ditt namn och din adress.